

*Класика е това, което на всеки
му се иска да е прочел, но никой
няма желание да чете!*

Марк Твен

РАЗКАЗИ ЗА ДЕЦА И РОДИТЕЛИ

Лев Толстой
Надежда Лухманова
Дмитрий Мамин-Сибиряк
Антон Чехов
Александър Серафимович
Владимир Дуров
Александър Куприн
Лидия Чарская
Алексей Толстой

Издателство
ПАРИТЕТ

РУСКИ КНИГИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

РАЗКАЗИ ЗА ДЕЦА И РОДИТЕЛИ

Автори: Лев Толстой, Надежда Лухманова,
Дмитрий Мамин-Сибиряк, Антон Чехов,
Александър Серафимович, Владимир Дуров,
Александър Куприн, Лидия Чарская,
Алексей Толстой; 224 стр.

Превод: Ангел Каралийчев, Таня Балова, Илиана Владова,
Б. Дренски, Рада Митова, Васил Павурджиев

Всеки читател – независимо дали е дете или възрастен, би се радвал да има книга, която да събира най-добрите и най-интересните истории. Тя е пред вас. Книгата включва разкази на руските писатели: Лев Толстой, Дмитрий Мамин-Сибиряк, Антон Чехов, Александър Куприн. Те ни разказват вълнуващи истории за благородни и смели герои, които никога не губят надежда и по всяко време са готови да се притекат на помощ. Разбираме колко е важно да бъдем любезни и приветливи, да оценяваме приятелството, да помагаме на онези, които са в беда, и да вярваме в чудото, което със сигурност ще се случи. Тези разкази са прекрасно четиво и за деца, и за възрастни. Много от тях са включени в училищната програма.

**За поръчки на книги от сайта
www.paritetbg.com – 20% отстъпка!**

---

*©Предпечатна подготовка Паритет ООД
Всички права са защитени. Никаква част от тази книга
не може да бъде възпроизведена в каквато и да е форма
без писменото разрешение на притежателя
на авторските права.*

ISBN 978-619-153-363-3

ТЪРСЕТЕ В „КОЛЕКЦИЯ КЛАСИКА“

1. Истории от американски писатели – М. Твен, Ф. Брет Харт, Б. Томпсън-Ситън, О. Хенри, Дж. Лондон
2. Разкази от английски писатели – О. Уайлд, Дж. К. Джеръм, А. Конан Дойл, Р. Киплинг, Х. Х. Мънро (Саки)
3. Франсис Брет Харт. Двама американци и други разкази
4. Руски народни приказки
5. Разкази от руски писатели - А. Пушкин, Ив. Тургенев, А. Чехов, А. Куприн, Ив. Бунин, М. Булгаков, А. Платонов.
6. Андрей Платонов. Разкази
7. Ги дьо Мопасан. Господин Паран и други разкази
8. Джеръм К. Джеръм. Трогателна история. Разкази и есета
9. Артър Конан Дойл. Да стигнеш навреме. Разкази
10. Едгар Алън По. Страшни разкази
11. Кратки разкази от цял свят
12. Марк Твен. Невероятни истории. Разкази
13. Приказки – П. Бажов, Н. Лесков, В. Гаршин, Д. Мамин Сибиряк, Братя Грим, Х. К. Андерсен, О. Уайлд, Г. Райчев, Е. Пелин
14. Джек Лондон. Властелинът на Магиите. Разкази

15. Бърнард Шоу. Пигмалион и шест разказа
16. Повести – А.Толстой, А. Платонов
17. Петлето и други повести – Алексей Толстой
18. Съветски разкази от началото на ХХ век – М. Горки, Ал. Куприн, В. Шишков, Ал. Грин, Ал. Толстой, Вл. Булгаков, А. Платонов
19. Разкази за деца и родители – Л. Толстой, Н. Лухманова, Д. Мамин Сибиряк, Ал. Серафимович, Вл. Дуров, Ал. Куприн, Л. Чарская, Ал. Толстой
20. Смешни разкази от близо и далеч – М. Твен, О. Хенри, Р. Бенчли, А. К. Дойл, Дж. К. Джеръм, Ч. Левър, Х. Х. Мънро (Саки), С. Чорни, А. Аверченко, А. Чехов

СЪДЪРЖАНИЕ

Лев Толстой

КАВКАЗКИ ПЛЕННИК 7

Превод Ангел Каралийчев

Надежда Лухманова

СКАРЛАТИНОВАТА КУКЛА 53

Превод Таня Балова

Дмитрий Мамин-Сибиряк

ГОРСКА ПРИКАЗКА 69

Превод Таня Балова

Антон Чехов

КАЩАНКА 91

Превод Илиана Владова

Александър Серафимович

ТРИМАТА ПРИЯТЕЛИ 125

Превод Таня Балова

Владимир Дуров

СЛОНЪТ БЕБИ 151

Превод Б. Дренски

Александър Куприн
ПИАНИСТ ЗА ТАНЦОВА ЗАБАВА 179
Превод Рада Митова

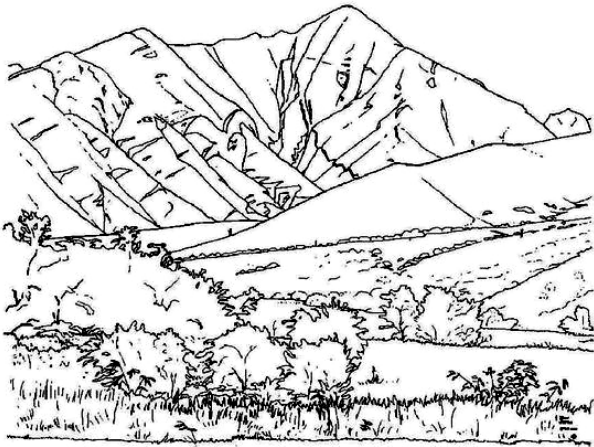
Лидия Чарская
ЗА ВАНЯ 203
Превод Тая Балова

Алексей Толстой
ДЕТСТВОТО НА НИКИТА 209
Превод Васил Павурджиев

ЛЕВ ТОЛСТОЙ

КАВКАЗКИ ПЛЕННИК

1

В Кавказ служел като офицер един дворянин. Казвал се Жилин.

Веднъж той получил писмо от дома. Пишела му неговата стара майка: „Остарях вече аз и преди да умра, искам да видя своя обичен син. Ела да се простиш с мене, погребеш ме и пак си иди с бога да служиш. Аз и годеница съм ти намерила: и умна, и хубава, и имотна. Хареса ли ти, можеш да се ожениш и да останеш тук“.

И Жилин се замислил: „Наистина не е добре старата, може и да не успея да я видя. Трябва да си ида; а ако е добра момата, може и да се оженя“.

Отишъл при полковника, поискал отпусък, сбогувал се с другарите, почерпил войниците си с четири ведра ракия за сбогом и се приготвил за път.

А в Кавказ се водела война. По пътищата не се минавало ни денем, ни нощем. Щом някой от русите излезе или се отдалечи от крепостта, татарите¹ или ще го убият, или ще го отвлекат

---

¹По онова време татари наричали планинците от Северен Кавказ, които изповядвали мохамеданска вяра (религия).

в планината. И било наредено два пъти в седмицата войници да придружават пътниците от крепост до крепост. Отпред и отзад вървят войниците, а в средата – пътниците.

Било лятно време. Призори се събрал керванът зад крепостта, излезли войниците и тръгнали на път. Жилин яздел на кон, а талигата с нещата му вървяла с кервана.

Трябвало да изминат двадесет и пет версти. Керванът напредвал бавно: ту войниците се спрат, ту на кола изскочи колело или се спре кон и всички стоят – изчакват се.

Минавало пладне, а керванът бил на половината път. Прах, жега, слънцето пече ли, пече и никъде няма сянка. Гола степ: ни дръвче, ни храстче край пътя.

Излиза Жилин напред, спира се и чака да го настигне керванът. Слуша, отзад свири тръба – пак са се спрели. Тогава Жилин се помисли: „А защо да не тръгна сам, без войниците? Конят ми е добър – и да срещна татари, ще избягам. Или да не тръгвам?“.

Спира се, обмисля. Застига го на кон друг офицер, Костилин, въоръжен с пушка, и му казва:

– Жилин, я да тръгнем сами. Не мога вече, гладен съм, пък и тая жега. Ризата ми е вир-вода.

А Костилин бил едър, пълен човек, целият червен и потта просто се лее от него. Помисля си Жилин и казва:

– А пушката ти пълна ли е?

– Пълна.

– Да вървим тогава. Само че при едно условие: няма да се делим.

И потеглили те напред. Яздят през степта, разговарят и все се оглеждат. Наоколо се виждало надалече.

Щом свършили степта, пътят навлязъл в една клисура между две планини. Жилин казва:

– Трябва да се изкачим горе и да огледаме, че току-виж изскочили зад хълма, без да ги видим.

А Костилин отговаря:

– Какво ще гледаме? Да вървим напред?

Жилин не го послушал.

– Не – казал той, – ти почакай долу, а аз сам ще погледна.

И препуснал конят наляво, по височината. Конят на Жилин бил ловджийски (платил бил за него сто рубли още като жребче в табуна² и сам го бил обзидил) и като на крила го изнесъл по стръмнината. Щом се изкачил горе, Жилин погледнал – точно пред него на един хвърлей

---

¹Табун – стадо коне.

място се били спрели татари на коне. Тридесетина души. Той ги видял и тръгнал да се връща; но и татарите го видели, спуснали се към него и препускайки, почнали да вадят пушките си от калъфите. Подкарал Жилин коня с всички сили надолу по стръмнината и извикал на Костилин:

– Вади пушката! – А мислено се обърнал към коня си: „Братленце, спаси ме, гледай да не си закачиш крака: препънеш ли се – изгубен съм. Да се докопам веднъж до пушката, няма да им се дам“.

А Костилин, вместо да почака, щом видял татарите, препуснал презглава към крепостта. Шиба коня с камшика ту по едната, ту по другата страна. Сред праха се виждало само как конят върти опашка.

Гледа Жилин – работата е лоша. Останал той без пушка, а само със сабята нищо не може да се направи. Препуснал коня назад, към войниците – мислел да избяга. Гледа – шестима души му пресичат пътя. Неговият кон бил добър, но техните – още по-добри, при това препускат направо. Започнал той да тегли юздата, искал назад да се обърне, но конят вече се бил засилил – не можеш да го задържиш, лети право към тях. Гледа той – към него се приближава червенобрад татарин на сив кон. Ръмжи, зъби се, държи пушката

готова за стрелба.

„Ех – мисли си Жилин, – познавам ви аз вас, дяволи: ако жив ме хванете, ще ме пуснете в някоя яма, ще ме биете с камшик. Няма да ви се дам жив...“

А Жилин, макар и невисок на ръст, бил сърцат. Изважда той сабята, препуска коня право срещу червенобрадия татарин и си мисли: „Или ще го стъпча с коня, или ще го съсека със сабята“.

Едва направил конят и два скока, и по Жилин стреляли отзад с пушки; улучили коня. Паднал конят на земята с цялата си тежест и притиснал крака на Жилин.

Опитва се Жилин да стане, но двама вонящи татари го възсядат и му извиват назад ръцете. Отскубва се той, отхвърля от себе си татарите, но още трима скачат от конете си и започват да го удрят с приклади по главата. Притъмнява му пред очите и се олюлява. Татарите го хващат, свалят от седлата си запасните колани, извиват му ръцете на гърба, завързват го с татарски възел и го повличат към седлото. Смъкват му шапката, задигат му ботушите, целия го претършуват и му вземат парите и часовника, дрехите му изпокъсват. Поглежда Жилин своя кон. Той, милият, както е паднал на страната си, така и лежи, само

рита, но не може да докосне земята; на главата му зее дупка и от дупката шурти черна кръв – на около един метър праха е намокрила.

Един татарин се приближил до коня, започнал да му сваля седлото, а той все още ритал. Татаринът извадил кама и му прерязал гръкляна. Конят изхъркал, потрепал – и умрял.

Свалят татарите седлото и юздата. Татаринът с червената брада яхва коня си, другите качват Жилин на седлото при него, а за да не падне, връзват го с ремък през кръста за татарина и го понасят към планината.

Седи Жилин зад татарина, люшка се, лицето му се удря в миризливия татарски гръб. Пред себе си вижда само широкия гръб на татарина, жилестата шия и бръснатия му тил, който се синее изпод калпака. Главата на Жилин била пукната и кръвта се спекла над очите му. И не можел нито да се намести добре на коня, нито да си избърше кръвта. Ръцете му били тъй извити, та чак ключиците го болели.

Изкачвали се те дълго, прегазили една река, излезли на пътя и тръгнали по долчинка.

Жилин искал да запомни пътя, по който го водят, но очите му били зацапани с кръв, а не можел и да се обърне.

Почнало да се здрачава; минали още една ре-

кичка, заизкачвали се по камениста стръмнина, замирисало на дим, разляяли се кучета.

Стигнали в аула³. Наскачали татарите от конете, събрали се татарските деца, заобиколили Жилин – пицят, радват се, започват да го замерват с камъни.

Татаринът разгонил децата, свалил Жилин от коня и извикал слугата си. Дошъл един ногаец⁴, скулест, само по риза. Ризата му скъсана и целите му гърди голи. Татаринът му заръчал нещо. Слугата донесъл пранга: две дъбови пънчета, поставени в железни обръчи и на единия обръч халка и катинар.

Развързали ръцете на Жилин, сложили му прангата и го повели към плевнята; блъснали го вътре и заключили вратата. Жилин паднал върху тора. Полежал, опипал в тъмното да разбере къде е по-меко и легнал.

2

Почти през цялата нощ Жилин не спал. Нощите били къси. Гледа през една пролука – вече се развиделявало. Станал, разкопал още пролуката и погледнал през нея.

Вижда той през пролуката път, който се спу-

---

³Аул – татарско село.

⁴Ногаец – жител на Северен Кавказ.

ска надолу, вдясно татарска къщурка, до нея две дървета. Черно куче лежи на прага, коза с козленца ходят и въртят опашчици. Гледа – отгоре слиза младичка татарка с пъстра широка дреха, с шалвари и ботуши, главата ѝ покрита с кафтан⁵, а върху главата – голям тенекиен гюм с вода. Върви тя, снагата ѝ потрепва и се прегъва, а за ръка води бръснато татарче, само по ризка. Влиза татарката с водата в къщата, а оттам излиза вчерашният червенобрад татарин, с копринен бешмет⁶, със сребърна кама на колана и с обуца на бос крак. На главата му висок червен овчи калпак, килнат назад. Излиза, протяга се и поглажда червената си брадичка. Постоял той, казал нещо на слугата и отишъл някъде.

След това минават на коне към водопоя две момчета. Муцуните на конете са мокри. Дотичват още бръснати момченца, само по ризки, без гащи, събират се на купчинка, приближават се, вземат пръчка и я мушкат в пролуката. Жилин им крясва; дечурлигата се разпищяват, хукват да бягат – само голите им коленца лъскат.

---

⁵Кафтан – „рокля“ за мъже, свързва се с мюсюлманското облекло.

⁶Бешмет – дреха на кавказките народи, дълга до коленете и пристегната в талията.